

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

قوه قضائیه

مرجع تصویب: قوه قضائیه

شماره ویژه نامه: ۱۶۸۳

چهارشنبه، ۱۴ تیر ۱۴۰۲

سال هفتاد و نه شماره ۲۲۸۰۱

دستورالعمل ساماندهی نظارت و هماهنگی بازرسی از مراجع قضائی

۱۳/۴/۱۴۰۲

شماره ۱۰۰/۲۲۲۴۵/۹۰۰۰

جناب آقای دکتر اکبرپور

رئیس محترم هیأت مدیره و مدیرعامل روزنامه رسمی کشور

روگرفت دستورالعمل شماره ۱۰۰/۲۲۱۵۰/۹۰۰۰ مورخ ۱۱/۴/۱۴۰۲ ریاست محترم قوه قضائیه در خصوص «ساماندهی نظارت و هماهنگی بازرسی از مراجع قضائی» به منظور درج در روزنامه رسمی به پیوست ایفاد می‌گردد.

مدیرکل دبیرخانه قوه قضائیه - مسعود ستایشی

۱۱/۴/۱۴۰۲

شماره ۱۰۰/۲۲۱۵۰/۹۰۰۰

دستورالعمل ساماندهی نظارت و هماهنگی بازرسی از مراجع قضائی

در اجرای اصل ۱۶۱ قانون اساسی، بند ۸ سیاستهای کلی قضایی مصوب ۱۳۸۱ مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، ماده ۲۸۸ قانون آئین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، ماده ۱۱ قانون نظارت بر رفتار قضات مصوب ۱۳۹۰، الزامات مقرر در سند تحول قضایی، آییننامه وظایف و اختیارات دیوان عالی کشور مصوب ۱۳۹۹، آییننامه اجرایی نحوه نظارت دیوان عالی کشور بر اجرای صحیح قوانین در محاکم مصوب ۱۳۸۹، آییننامه اجرایی قانون نظارت بر رفتار قضات مصوب ۱۳۹۲ و آییننامه نحوه بازرسی، نظارت و ارزشیابی رفتار و عملکرد قضات مصوب ۱۳۹۲ و به منظور ارتقاء کارآمدی، هماهنگی و انسجام بخشی مراجع نظارتی فوهمقضائیه، "دستورالعمل ساماندهی نظارت و هماهنگی بازرسی از مراجع قضائی" به شرح زیر ابلاغ میشود:

ماده ۱- عبارات و اصطلاحات مذکور در این دستورالعمل در معانی زیر به کار می‌رود:

الف) مراجع نظارتی مشمول: دیوان عالی کشور، دادستانی کل کشور، دادسرای انتظامی قضات، معاونت راهبردی قوه قضائیه، مرکز حفاظت و اطلاعات قوه قضائیه، دفتر بازرسی ویژه حقوق شهروندی قوه قضائیه؛

ب) شورای عالی: شورای عالی هماهنگی نظارت و بازرسی موضوع ماده ۴ این دستورالعمل؛

پ) کارگروه مشترک: کارگروه مشترک نظارت و بازرسی موضوع ماده ۶ این دستورالعمل.

ماده ۲- هدف از تنظیم این دستورالعمل، سیاست‌گذاری، ساماندهی و هدفمندسازی امر نظارت و بازرسی از مراجع قضایی، پیشگیری از بازرسی‌های موازی مراجع نظارتی مشمول از مراجع قضایی، برنامه ریزی و هماهنگی برای اعزام هیأت‌های بازرسی مشترک و یا هیأت‌های مستقل به صورت همزمان به منظور صرفه‌جویی در زمان و هزینه‌ها، پیشگیری از ارائه گزارش‌های متناقض توسط مراجع نظارتی مشمول و ایجاد سازکار تبادل اطلاعات و یافته‌ها توسط مراجع نظارتی مشمول است.

ماده ۳- هر یک از مراجع نظارتی مشمول در چارچوب قوانین و مقررات مربوط به خود، وظیفه و حق نظارت و بازرسی از مراجع قضایی را دارد. لیکن، با هدف هماهنگی و هم‌افزایی و جلوگیری از تداخل وظایف در بازرسی‌های مستمر و دوره‌های مطابق این دستورالعمل اقدام میکند. این دستورالعمل مانع از بازرسی‌های داخلی معاونت‌ها، سازمان‌ها و مراکز تابعه قوه قضائیه از مجموعه‌های تابعه آنها نمی‌باشد.

ماده ۴- به منظور سیاست‌گذاری و هماهنگی در راستای تحقق اهداف مذکور در ماده ۲ و انجام سایر وظایف مقرر در این دستورالعمل و بررسی گزارش‌های مستمر و دوره‌های بازرسی مراجع نظارتی مشمول، بهره‌گیری از تجارب و یافته‌ها و رفع موانع بازرسی بهینه هر یک از مراجع مذکور، شورای عالی متشکل از اعضای زیر تشکیل میشود:

الف) معاون اول فوهمقضائیه (رئیس شورا) ؛

(ب) رئیس دیوان عالی کشور؛

(پ) دادستان کل کشور؛

(ت) معاون راهبردی قوه قضائیه؛

(ث) دادستان انتظامی قضات (دبیر شورا)؛

(ج) رئیس مرکز حفاظت و اطلاعات قوهقضائیه؛

(چ) رئیس دفتر بازرسی ویژه و حقوق شهروندی قوهقضائیه.

ماده ۵- جلسات شورای عالی هر سه ماه یک بار تشکیل میشود و دبیر شورا دعوتنامه اعضا و مصوبات را تنظیم و ابلاغ میکند. دعوت از معاونان و مسئولان عالی قوهقضائیه، رؤسای کل دادگستریها، دادستانها یا سایر اشخاص مرتبط در شورای عالی با تشخیص رئیس شورا بلامانع است.

ماده ۶- به منظور هماهنگی مراجع نظارتی مشمول در انجام بازرسیهای آشکار و دوره‌ای و اعزام هیاتهای بازرسی به مراجع قضایی و اجرای مصوبات شورای عالی، کارگروه مشترک با ترکیب اعضای زیر تشکیل میشود:

(الف) معاون نظارت دیوان عالی کشور(رئیس کارگروه)؛

(ب) معاون دادستان کل کشور در امور نظارت بر دادسراها؛

(پ) معاون نظارت و ارزشیابی قضات از دادستانی انتظامی قضات (دبیر کارگروه)؛

(ت) یکی از معاونان مرکز حفاظت و اطلاعات قوه قضائیه به انتخاب رئیس این مرکز؛

(ث) مدیر کل هماهنگی امور استانهای معاونت اول؛

(ج) مدیر کل نظارت و ارزیابی معاونت راهبردی؛

(چ) معاون رئیس دفتر بازرسی ویژه و حقوق شهروندی.

ماده ۷- وظایف کارگروه مشترک به شرح زیر است:

(الف) تنظیم تقویم زمانی بازرسی آشکار و دوره‌ای هر یک از هیاتهای بازرسی به طور سالانه و اعلام به شورای عالی و هر یک از مراجع نظارتی مشمول؛

(ب) برنامه ریزی برای بازرسیهای مشترک میان چند مرجع نظارتی مشمول با رعایت استقلال ذاتی و عدم تداخل وظایف آنها؛

(پ) بررسی گزارشهای هیاتهای اعزامی هر یک از مراجع نظارتی مشمول و ارسال به مراجع ذی ربط و شورای عالی؛

(ت) تشکیل بانک اطلاعاتی مشترک با قابلیت دسترسی هر یک از اعضای کارگروه؛

(ث) ارائه گزارشهای فصلی و سالانه از نحوه انجام بازرسیها به شورای عالی؛

(ج) آسپشناسی و اعلام موانع، خلأها و موارد موازی کاری به شورای عالی؛

(چ) تعیین محورهای بازرسی و تقسیم کار بین اعضای هیاتهای بازرسی مشترک، به منظور تسریع درکار و پیشگیری از تداخل موضوعات نظارتی؛

(ح) تهیه استاندارد کاربرگها و چک لیستهای بازرسی؛

(خ) انجام مطالعات و بررسیهای اولیه و استخراج موضوعات مهم هر استان که در بازرسیها باید مورد توجه قرار گیرد.

تبصره ۱- محتوای داده‌ها و سطح دسترسی هر یک از اعضای کارگروه و سایر اشخاص به بانک اطلاعاتی با تصویب شورای عالی مشخص خواهد شد.

تبصره ۲- مرکز حفاظت و اطلاعات مکلف است ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، پیوست حفاظتی برای گزارشها و داده‌های موضوع این ماده را تهیه و به شورای عالی پیشنهاد کند.

ماده ۸- دبیرخانه کارگروه مشترک در دادسرای انتظامی قضات مستقر است و ماهانه حداقل یک جلسه برگزار میکند. دبیر کارگروه مسئولیت دعوت از اعضا، ابلاغ مصوبات، جمع‌بندی و ارسال گزارشها را بر عهده دارد.

ماده ۹- کارگروه مشترک تا ۱۵ اسفند ماه هر سال برنامه بازرسیهای آشکار و دوره‌ای سال بعد هر یک از مراجع قضایی مشمول و نیز بازرسیهای مشترک را تنظیم و پس از طرح در شورای عالی و تصویب به مراجع مذکور ابلاغ میکند.

ماده ۱۰- رئیس هیات اعزامی از سوی مراجع نظارتی مشمول، ظرف یک ماه پس از اتمام بازرسی مستمر یا دوره‌ای، نسخهای از گزارش را به دبیرخانه کارگروه مشترک و بالاترین مقام مرجع نظارتی متبوع خود ارسال میکند. بالاترین مقام مرجع نظارتی مشمول حسب مورد یک نسخه از گزارش را برای شورای عالی ارسال مینماید تا طبق ماده ۱۲ این دستورالعمل اقدام شود.

ماده ۱۱- گزارشهای ارسالی در قالب واحد شامل سرفصلهای زیر تنظیم می‌شود:

الف - مقدمه و تاریخچه بازرسیهای قبلی؛

ب - مشروح وضعیت موجود یا محتوای اصلی؛

پ - درج نقاط ضعف و قوت؛

ت - ارائه راهکارهای پیشنهادی و تبیین الزامات و نیازمندیهای مراجع تحت بازرسی؛

ث - تعیین مشوقها با رعایت ضوابط و دستورالعملهای مربوطه؛

ج - ضمانت و پیوستها.

تبصره - حکم این ماده شامل بخشهای دارای طبقه بندی گزارشها نمی‌شود.

ماده ۱۲- ضوابط و مصادیق گزارشها و داده‌های دارای طبقه‌بندی موضوع این دستورالعمل، با رعایت قوانین و مقررات، ظرف حداکثر سه ماه توسط کارگروه مشترک تعیین و به تصویب شورای عالی می‌رسد.

ماده ۱۳- گزارشهای بازرسی در شورای عالی مطرح و ضمن تصمیم‌گیری در خصوص راهکارهای پیشنهادی، نسخهای از آن به همراه مصوبه شورای عالی، برای رئیس قوهقضائیه ارسال میشود.

ماده ۱۴- مراجع نظارتی مشمول مکلفند حتی‌الامکان از سامانهها و ابزارهای الکترونیکی در بازرسیها استفاده کنند و در مواردی که انجام بازرسی از طریق سامانهها و ابزارهای مذکور وجود دارد، از اعزام هیات بازرسی خودداری نمایند.

ماده ۱۵- مرکز آمار و فناوری اطلاعات مکلف است ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، با رعایت ضوابط و ملاحظات حفاظتی و نیز مصوبات شورای عالی، زیرساختهای لازم را برای ایجاد و تقویت سامانهها و بانکهای اطلاعاتی با هدف تسهیل بازرسیهای الکترونیکی، تبادل داده‌ها و گزارشها، تشکیل بانکهای اطلاعاتی و دسترسی به آنها را فراهم کند.

ماده ۱۶- بازرسیهای موردی یا فوقالعاده یا پنهان هر یک از مراجع نظارتی مشمول و نیز گزارشهای موردی دارای طبقه بندی مشمول این دستورالعمل نمیشود و مراجع نظارتی مشمول، در این موارد مطابق قوانین و مقررات و وظایف ذاتی خود اقدام میکنند. مصادیق بازرسی موضوع این ماده با پیشنهاد کارگروه مشترک و تصویب شورای عالی تعیین می‌شود.

ماده ۱۷- مرکز حفاظت و اطلاعات و دفتر بازرسی ویژه و حقوق شهروندی، مراجع یا حوزههای قضایی را که بر اساس وضعیت آنها نیاز به اعزام هیات بازرسی است، با قید فوریت به دبیرکارگروه مشترک اعلام میکنند و در این موارد و در کلیه مواردی که خارج از برنامه بازرسی سالانه نیاز به اعزام هیات بازرسی مشترک متشکل از نمایندگان مراجع نظارتی مشمول وجود داشته باشد، حسب مورد هیات بازرسی مشترک یا مستقل مربوط اعزام خواهد شد.

ماده ۱۸- مواردی که رئیس قوه قضائیه رأساً مبادرت به صدور دستور بازرسی یا اعزام بازرسی یا مطالبه گزارش می‌کند، مشمول این دستورالعمل نیست.

ماده ۱۹- معاون اول قوهقضائیه مسئول نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل است.

این دستورالعمل مشتمل بر ۱۹ ماده و ۳ تبصره در تاریخ ۱۴۰۲/۴/۱۰ به تصویب رئیس قوهقضائیه رسید.

رئیس قوه قضائیه - غلامحسین محسنی اژه